

О.М. ЖУКОРСЬКИЙ, Н.В. ГЕЦЬ, Б.Є. ТИХОНОВА,
Н.М. ДЕМЧУК

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ БУГАЇВ М'ЯСНИХ ПОРІД УКРАЇНСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ У ПРОМИСЛОВОМУ СХРЕЩУВАННІ

Для вивчення росту і м'ясної продуктивності сформовано дослідні групи бичків по 13—15 голів у кожній: I група — чорно-ряба × голштинська × волинська (ЧР × Г × В), II — чорно-ряба × голштинська × знам'янська (ЧР × Г × Зн), III — чорно-ряба × голштинська × українська (ЧР × Г × УМ), IV — червоно-польська × голштинська × волинська (ЧП × Г × В), V — червоно-польська × голштинська × знам'янська (ЧП × Г × Зн), VI — червоно-польська × голштинська (ЧП × Г), VII група — чорно-ряба × голштинська (ЧР × Г).

В усі вікові періоди знам'янські помісі за живою масою переважали волинських. Найвищою живою масою відзначалися тварини генотипу ЧР × Г × УМ. За весь період дослідів від народження до 18-місячного віку середньодобові прирости у помісей ЧР × Г × УМ були вищі, ніж у знам'янських помісей на 3,2% і на 6,5% ($P < 0,02$) порівняно з волинськими.

Перед заключним періодом відгодівлі (15 місяців) тварини всіх генотипів досягли живої маси 390 — 430 кг. Протягом заключного періоду відгодівлі (90 днів) збереглась тенденція у прирості живої маси у різних генотипів у тій самій послідовності, що й до 15 місяців. Абсолютні показники приросту живої маси у тварин ЧР × Г × УМ на 3—18% вищі, ніж у інших генотипів.

По закінченні відгодівлі (18 міс.) жива маса бичків III групи була вищою на 3,45%, аніж у тварин II групи і на 7,2% порівняно з I групою ($P < 0,05$). Порівняно із материнською

© О.М. Жукорський, Н.В. Гець, Б.Є. Тихонова, Н.М. Демчук, 2001

- породою їхня жива маса була вищою на 11% ($P < 0,01$). Бички I і II груп переважали своїх ровесників із VII групи відповідно на 3,7% і 7,4% ($P < 0,05$). Жива маса бичків IV групи була вищою на 6% ($P < 0,05$) порівняно із VI групою. Бички V групи переважали ровесників із VI групи на 10,2% ($P < 0,001$). По енергії росту у заключний період відгодівлі помісі із м'ясними породами значно випереджали своїх ровесників по материнській породі. Так середньодобовий приріст живої маси у помісей ЧР × Г × м'ясні породи був вищим на 11—21% ($P < 0,001$), а помісі ЧП × Г × Зн мали вищий приріст на 4,2% порівняно із ЧП × Г ровесниками.

Встановлено, що по забійних показниках є різниця на користь помісей ЧР × Г × УМ. Слід відзначити, що вищий показник забійного виходу у помісей зумовлений вищим виходом туші, оскільки істотної різниці по вмісту жиру між групами не виявлено. Зауважимо, що тварини материнської породи істотно поступались помісям від м'ясних плідників. Різниця по виходу туші становила 1,3—2,4% у чорно-рябих та 1,1—1,6% у червоно-польських генотипів.

Вивчення морфологічного складу півтуш бичків показало, що існує закономірність у збільшенні показників виходу м'якуша у помісей із м'ясними плідниками. Різниця за цим показником становила близько 2% порівняно із бичками материнської породи. В цілому тварини материнської породи характеризуються і нижчим коефіцієнтом м'ясності.

За екстер'єрними показниками усі помісні тварини мали добре виражений м'ясний тип і за своїм габітусом відповідали напряму продуктивності. У всіх помісних тварин добре розвинуті передня і середня частини тулуба, особливо у генотипу ЧР × Г × УМ. За умов максимального використання жому і помірного рівня концентратів у 18 місяців вищої живої маси — 507 кг досягають помісні бички української м'ясної породи з голштинізованою чорно-рябою, далі ідуть знам'янські — 490 і волинські — 470 кг. Помісі голштинізованої червоної польської худоби із знам'янськими і волинськими плідниками у цьому ж віці мають живу масу 481 кг і 457 кг.

Тернопільський інститут АПВ